

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ 'ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ'

ಡಾ. ಮಹದೇವಪ್ರಸಾದ್ ಎನ್. ಎಸ್

ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ನಂಜನಗೂಡು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

Abstract:

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ 'ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವು ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧನ ಜ್ಞಾನೋದಯವು ಪೂರ್ವನಿರ್ದರ್ಶಿತವಾದುದಲ್ಲ; ಅದು ನಿರಂತರ ಹುಡುಕಾಟ, ಅನುಭವ, ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿಯ ಫಲವೆಂದು ಲಂಕೇಶ್‌ರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಹದಂಡನೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಸಿದ ಬುದ್ಧನ ಪಯಣವನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ, ಸರಳತೆ, ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೋಹದಂತಹ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಲಂಕೇಶ್‌ರು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

Keywords: ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌, ಜ್ಞಾನೋದಯ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ

ಪೀಠಿಕೆ

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ 'ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವು ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಜೀವನದರ್ಶನವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಆತನ ಜ್ಞಾನಾನ್ವೇಷಣೆ, ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಲಂಕೇಶ್‌ರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕೇವಲ ಮಹಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುವಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಿದ ಚಿಂತಕನಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅನಾವರಣ

ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ, ಆತನನ್ನು ಓದುಗರೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬುದ್ಧನು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗುರುವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ದೂರದೂರಿನಿಂದ ರಾಜರು, ಸೇನಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಣ್ಯರು ಆತನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದರೆ, ಆತನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಬುದ್ಧನು ಹತ್ತಾರು ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು

Please cite this article as: ಮಹದೇವಪ್ರಸಾದ್ ಎನ್. ಎಸ್. (2025). ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ 'ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ'. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 4(4), 115–119

ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧನ ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಂಕೇಶ್ವರು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನವನ್ನು ಕೇವಲ ಪವಾಡ ಮತ್ತು ಮಹಿಮೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. “ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅವನನ್ನು ‘ಮಹಾತ್ಮ’ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತೇವೆ” ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೂಲಕ, ಬುದ್ಧನ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೌತಮನ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ

ಗೌತಮನು ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಜೀವನವು ಕೇವಲ ಅರಮನೆಯ ಸುಖ-ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಂದೆ ಶುದ್ಧೋಧನನಿಗೆ ಗೌತಮನು ಮಹಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಮಹಾನ್ ಗುರುವಾಗುವನೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ, ಆತನನ್ನು ರಾಜಭೋಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌತಮನು ಅರಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಹೊರಡುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ವರು ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ರೋಗ, ಮುಪ್ಪು, ಸಾವು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಗೌತಮನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿತು. ಇದೇ ಕುತೂಹಲವು ಅವನನ್ನು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯ ದಾರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಗೌತಮನ ಮಹತ್ವವು ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಮಾನವ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಮಾರ್ಗ

ಬುದ್ಧನ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಅದು ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದೇಹದಂಡನೆ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ, ಲೋಕಸಂಚಾರ, ಲೌಕಿಕ ಅನುಭವಗಳು, ಜನರ ನೋವು, ಸಾವು ಮತ್ತು ದುಃಖಗಳ ನೇರ ಅನುಭವ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಚಿಂತನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು.

ಅವನು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುರುಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ, ಗೌತಮನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ದೇಹದಂಡನೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಗೊಂಡನು.

ಆ ಕಠಿಣ ದೇಹದಂಡನೆಯಿಂದ ಅವನ ದೇಹ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸಿತು. ಲಂಕೇಶ್ವರು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಈ ಹಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ, ದೇಹದಂಡನೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸುಜಾತೆ ನೀಡಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಗೌತಮನು ದೇಹದಂಡನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸಮತೋಲನದ ಬದುಕಿನತ್ತ ಸಾಗಿದನು.

ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ

ಗೌತಮನ ಅನುಭವಗಳು ಅವನಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತಿರೇಕದ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗವೂ ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದವು. ದೇಹದಂಡನೆ ಮತ್ತು ಭೋಗವಿಲಾಸ ಎರಡನ್ನೂ ಮೀರಿ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅವನ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಮುಖ

ಅಂತವಾಯಿತು. ಜ್ಞಾನೋದಯದ ನಂತರ ಗೌತಮನ ಬೋಧನೆಗಳು ಸರಳವಾಗಿದ್ದವು. ಮಾನವನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಆಸೆಯೇ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. ನೀತಿ, ವಿನಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ದಯೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಮೂಲಕ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದನು.

ಬುದ್ಧನ ಮಾನವೀಯತೆ

ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅವನ ಮಾನವೀಯತೆ. ಬಡವರು, ರೋಗಿಗಳು, ದುಃಖಿತರು ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು. ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಮಾನವನ ನೋವು ಮತ್ತು ದುಃಖವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮನುಷ್ಯನ ದುಃಖವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. “ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಅಪರಾಧ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಬುದ್ಧನ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಲಂಕೇಶ್ವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಬುದ್ಧನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನ, ಅನ್ಯಾಯ, ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೀತಿ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೋಹ

ಬುದ್ಧನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೋಹಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅರಮನೆಯ ಸುಖವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಬುದ್ಧನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಡುವೆ ಬೆರೆತು ಅವರ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದನು. ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ

ನೀಡಿದನು. ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಶಿಸ್ತು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಬುದ್ಧನ ಚಿಂತನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಶಿಸ್ತು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಲ್ಲ; ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಚಿಂತನೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೈತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಬುದ್ಧನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿತ್ಯ

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ಕೇವಲ ಗೊಡ್ಡು ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವನು ಅನುಭವದಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಚಿಂತಕನಾಗಿದ್ದನು. ಬುದ್ಧನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಜನ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ನೀಚತನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಇತರರಿಗೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂಬುದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಬುದ್ಧನು ಜನ್ಮಾಧಾರಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಗುಣ ಮತ್ತು ನಡತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮಾನದಂಡವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಮಹತ್ವದ ಸಂದೇಶ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧನ ಪ್ರೀತಿ

ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ, ನದಿ ಮತ್ತು ನಿಸರ್ಗದ ಸೌಂದರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಆಪ್ತವಾದ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಶ್ಶಬ್ದತೆ ಮತ್ತು ಸರಳತೆಯ ನಡುವೆ ಆತ್ಮಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ ಬುದ್ಧನು, ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ನೊಂದವರ ಬಗ್ಗೆ ತೋರುವ ಪ್ರೀತಿ, ತಾಯ್ತನದಂತಹ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

ಬುಧ್ಧ ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನಡುವಿನ ಸಾಮ್ಯ

ಲಂಕೇಶ್‌ರು ಬುಧ್ಧನ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ನಾಯಕರು ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಡುವೆ ಇದ್ದರು ಎಂಬ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು ಜನರ ನೋವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುಧ್ಧ ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಸರಳತೆ, ಅಹಿಂಸೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಜನರ ನಡುವೆ ಬೆರೆತು ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಕೇಶ್‌ರು ಬುಧ್ಧನನ್ನು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುಧ್ಧ - ಶಾಂತಿಯ ಅವತಾರ

ಬುಧ್ಧನ ಸಂದೇಶವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವನು ತನ್ನೊಳಗಿನ ಆಸೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವನ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ, ಸಮಾನತೆ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬುಧ್ಧನು ಸಾರಿದನು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುಧ್ಧನು ಜಗತ್ತಿನ ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಜೀವನವು ಸತ್ಯದ ಹುಡುಕಾಟ, ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ 'ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವು ಗೌತಮ ಬುಧ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಹಾತ್ಮನ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬುಧ್ಧನನ್ನು ಪವಾಡಪುರುಷನಾಗಿ ನೋಡುವ ಬದಲು, ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಲಂಕೇಶ್‌ರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಞಾನೋದಯವು ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮ, ಅನುಭವ, ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿಯ ಫಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸರಳತೆ, ನಿರ್ಮೋಹ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಬುಧ್ಧನ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಲಂಕೇಶ್‌ರ ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಬುಧ್ಧನನ್ನು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯ ಮಹಾಚೇತನನಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ದೇಸಾಯಿ, ಎಚ್. ಎಸ್. (2011). ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ: ಒಂದು ಪರಿಚಯ. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ಲಂಕೇಶ್, ಪಿ. (1991). ಮೋಕ್ಷ ಹುಡುಕುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ. ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಸಂಪುಟ-1. ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಲಂಕೇಶ್, ಪಿ. (2006). ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು. ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಮಹಾದೇವಯ್ಯ, ಎಂ. (2010). ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಎಚ್. (ಸಂ.). (2008). ಬುಧ್ಧನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಂದೇಶ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

- ರಾಜರತ್ನ, ಜಿ. ಪಿ. (2012). ಭಗವಾನ್ ಬುಧ್. ಸಪ್ತ ಬುಕ್ ಹೌಸ್.
- ರಾಜಶೇಖರ್, ಸಿ. ಎಚ್. (2012). ಬುಧ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸೌಮ್ಯತೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್, ಎಸ್. (2014). ಗೌತಮ ಬುಧ್: ಜೀವನ ಮತ್ತು ತತ್ವ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ.
- ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಕೆ. (2005). ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಚಿಂತನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.
- ಶರ್ಮ, ಆರ್. ಎಸ್. (2013). ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್.
- ವಸಂತಕುಮಾರ್, ತಾಳಜೆ. (2005). ಬೌದ್ಧಾಯನ. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.